

LIBRIS

We know
books

© Editura EIKON

București, Calea Giulești 333, Sector 6,
cod poștal 031310, România

Difuzare / distribuție carte: 021 348 14 74
0733 131 145, 0728 084 802
difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: 021 348 14 74
0728 084 802, 0733 131 145
contact@edituraeikon.ro
www.librariaeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de
Consiliul Național al Cercetării Științifice (CNCS)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Chivu, Iulian

Fascinațiile cugetării / Iulian Chivu, - București : Eikon, 2025

Index

ISBN 978-606-49-1401-9

I

DTP: Mihăiță Stroe

Imagine copertă generată cu Firefly

Editor: Valentin Ajder

Iulian Chivu

FASCINAȚIILE CUGETĂRII

- eseuri -

(*antologie*)

E I K O N

București, 2025

Cuprins

În loc de prefață	9
Notă:.....	21
I. Revelațiile rațiunii.....	23
<i>Modus congruentis</i> : Reflexivul opozabil.....	25
Concluseri socratice.....	30
Cu Otto Rank, despre Ființa care își excede.....	37
Martin Heidegger în valorizări semantice.....	42
Hermeneutică fenomenologică	49
<i>Noema</i> lui Husserl sub critica modernității	56
<i>Sinele</i> , dinspre Orient spre Occident	64
<i>Zero</i> e egal cu sine, dar e mai mult decât se crede.....	73
Între <i>Zero</i> -ul metafizic și <i>Zero</i> -ul ontic	77
Manierismul logic și rațiunile conflictualității	82
Trădarea argumentului (<i>erorile versatile</i>)	87
Noematicul <i>a fi</i> și apofanticul <i>a exista</i>	94
Foucault – hermeneutică și formalism axiomatic	100
Albert Camus – către o sociologie a revoltei.....	110
Despre insuficiențele absurdului	117
Despre libertățile spiritului: <i>Jocul, râsul, minciuna</i>	124
Irealul sub tensiunea ipotezelor.....	130
Proiecții metafizice în Ireal.....	137
Irealul \rightarrow adevăr și adevărire	144

II. Teism, teognosie, teosofie151

Irealul. Mistică și transcendentă	153
Irealul panenteist.....	157
Neantul – Unitatea – Absolutul (<i>validări esențiale</i>)	163
<i>A fi</i> – ca diferență.....	169
Ceea ce nu devine nu rezultă; restul <i>este!</i>	176
Nulitatea unui proces memorabil – <i>Răstignirea lui Iisus</i>	181
O abducție de antropologie creștină.....	189
Petre Țuțea: Algoritmii întrebării într-o antropologie creștină.....	195
Antinomii fundamentale și formula lui Dumnezeu.....	204
Teogonie și teognosie în <i>Evangheliile</i> de la Nag Hammadi.....	211
Contingente în predicativitatea transcendentă	222
Papa Francisc și aporiile perceperii lui Dumnezeu.....	235
Sfârșitul credinței – ipoteză și verdict	239
<i>Eclesiastul</i> și alegoria vidului existențial	248
Vidul existențial și voința de sens în logoterapia lui Frankl.....	254
Hume – Newton. Dumnezeu în Epoca Rațiunii	259
New Age – E.P.M. și psihomorfism.....	265
Neoscientismul și metafizica morții	272

III. Întemeieri etice287

Întemeierea etică – ordine și trebuință.....	289
Ființa postulată în determinații etice.....	296
Nefericirile gândului	301
Proiecția pronominală în axiologiile etnice.....	305
La temeiul eticii occidentale: <i>Îmi e rușine de Troia!</i>	309
Tristețea metafizică a desăvârșirii	316
Solemnitatea ignoranței (<i>De stultitia</i>).....	320
Personalism identitar românesc	325

Ființa românească la nivelul α . <i>Personalismul energetic</i>	332
Pamfil Șecaru – misiune de conștiință românească	341
Vanitatea – funcție identitară	348
Simularea valorii și trufia etică	351

IV. Opțiuni ale valorizării.....355

Verbozitățile comunicării și sensurile tăcerii.....	357
Comunicare și disimulare (de la Cicero la Mucchielli).....	364
Proiectul actualului și măsura actualizării	376
Un manierism minimal	380
Memoria barocului	386
Cézanne – tristețile gloriei.....	391
Rațiuni și opțiuni figurative.....	399
Paradigme critice sub seducția metatextualității.....	406
<i>De benevolentiae</i> – în lipsa polemismului.....	418
Sentimentul românesc al valorii.....	424
Indice de nume.....	429
Mic lexicon.....	435

În loc de prefață¹

Iulian Chivu [...], folclorist, etnolog, prozator, critic literar și publicist, este, pe cât îl arată figura lui sobră, care impune o privire pătrunzătoare și un chip intelectualizat, un spirit de sorginte clasică, însă prin manifestările sale publicistice – văzute în ansamblul lor – s-a arătat mai degrabă un neliniștit, care n-a putut rămâne indiferent la ceea ce a marcat, în planul spiritualității, sfârșitul de veac XX și începutul de veac XXI [...]

Iulian Chivu a debutat editorial ca folclorist, cu antologia *Basmul cu Soarele și Luna* (1988), urmată de culegerea *Folclor din satele de pe Burdea* (1994), trece apoi la etnologie, cu studiile *Cultul grâului și al pâinii la români* (1997; edițiile a II-a și a III-a în 2017) și *Semioză și deictica semnului în credințele românești* (2006), la care adaugă un volum de *Studii și articole de etnologie* (2007), pentru a ajunge în cele din urmă la etnosofie, prin câteva volume centrate pe un nivel superior de reflexivitate, și anume: *Homo Moralis. Mari paradigme etice și etosul românesc* (2008; ediția a II-a în 2016), *Spiritul pendulator. Eseurile de la Stuttgart* (2010) și *Solemnitatea ignoranței. Eseurile de la Stuttgart II* (2012). Pe de altă parte, Iulian Chivu a îngrijit ediția *Jordan Datcu sau a trăi printre și pentru cărți* (vol. I, 2012; vol. II, 2018) și a publicat trei volume de critică literară, *Lecturi intermitente* (2013), *Lecturi reflexive* (2015), *Heterogene* (2018), în care se arată a fi un spirit deschis și

¹ Încercăm aici o alternativă a obișnuitei „prefețe” substituind-o cu câteva opinii critice, nu cele mai elogioase, ci cele mai „aplicate”, credem, privind eseurile autorului după principiul *non idem si plures idem dicunt*, preluând în același scop și câteva fragmente, în limba germană [trad. în lb. română], din postfața lui Lucian Hetco la vol. *Spiritul pendulator. Eseurile de la Stuttgart I* (Ed. Herald, Buc., 2010).

receptiv, cu un bun gust literar, cum s-ar spune, iar comentariul său este cel mai adesea unul „bine temperat”. Nu în ultimul rând, Iulian Chivu este, surprinzător, autorul unor volume de proză, respectiv romanele *Crepuscul la Ullervad* (2014), *Angoasă și penitență* (2016), *Predat sau teroarea absurdului* (2019), *Cenușa tatălui* (2020), dar și al volumului de proză scurtă *Celălalt Ioan* (2015), prin intermediul cărora își arată o altă fațetă a spiritului său iscoditor și neliniștit, înclinat fundamental spre obiectivare. În proza sa, redescoperim spiritul etnologului, înțelegător de fapte cu semnificații adânci, care predomină mai ales în plan etic, însă prozatorul încearcă să înțeleagă, cumva, faptele din același plan ale civilizației corporatiste și globaliste de astăzi, care are, oricum, alte ritmuri, alte trăiri, alte rosturi decât avea civilizația tradițională.

Recentul volum publicat de Iulian Chivu, *A fi – ca diferență* (Craiova, Ed. Sitech, 2020, 338 p.), însumează un număr de 42 de eseuri, unele dintre ele inedite, altele publicate, în anii 2012-2019, în ziarul „Națiunea” și în revistele „Constelații diamantine”, „Banchetul”, „Vatra veche”, „Caligraf”, „Pro Saeculum”, „Tribuna”, „Viața Românească” și „Alternanțe” (München), ori în volumele *Lecturi reflexive* (2015) și *Heterogene* (2018) [...] Simetria construirii celor trei secțiuni ale cărții lui Iulian Chivu este evidentă și ea ne duce cu gândul la trinitatea biblică (Tatăl – Fiul – Sfântul Duh): *A fi – în cutezanțele gândirii* (omul este văzut, de pildă, de Collingwood ca o sumă întâmplătoare care tinde spre dualitate și se situează în mijlocul determinațiilor), *A fi – tăgadă și smerenie* (în principal, cu problema mai veche a Occidentului: „amurgul zeilor”, adusă implicit în discuție, prin apelul la opiniile lui Sam Harris, ori venind tangențial, fără a fi invocată ca atare, atunci când e vorba despre „Papa Francisc și aporiile percepției lui Dumnezeu”), *A fi – în vâltoarea ființării* (mai degrabă o ființare în contingent, în „actualizare”, fără ocolirea devenirii). Pe de altă parte, cartea lui Iulian Chivu este una categoric transdisciplinară, prezumând interdisciplinaritatea în structura discursului, dar și în logica argumentației, în originalitatea unor interpretări,

în surprinderea unor concluzii. Cu dezinvoltură, Iulian Chivu ne poartă prin filosofia hindusă, budistă și sanscrită, prin filosofia greacă (Platon, îndeosebi) și egipteană, prin filosofia europeană, medievală (Toma de Aquino, în primul rând), modernă (David Hume, Thomas Hobbs, mai ales, dar și Newton, Leibniz) și contemporană (Søren Kirkegaard, Martin Heidegger, Albert Camus), având predilecție pentru filosofia germană (Kant, Hegel, Nietzsche) și pentru cea americană (R.G. Colingwood, Rudolf Steiner). dar și pentru cea românească (Petre Țuțea sau Alexandru Surdu), concomitent plonjând și în problematica dezbaterilor actuale, împreună cu Papa Francisc ori Sam Harris, John R. Searle sau John Hick.

Iulian Chivu se află în miezul vârstei reflexive, când înțelepciunea capătă o formă deplină, ipostază care ni se dezvăluie ca urmare a lecturilor fundamentale pe care le descoperim în paginile acestei cărți, dar și când potențează un sistem propriu de reflecție, ca interfață între viața trăită/existența reală și acumulările intelectuale prin lecturi și reflecții, așa cum se regăsesc ele în cărțile publicate, ele însele o formă de exteriorizare a spiritului ajuns în ipostaza de a releva Sinele. În cazul lui Iulian Chivu, propriul Sine a ajuns să aibă, ca în studiile de etnologie pe care le-a publicat, o marcă identitară.

Remarcăm totodată că Iulian Chivu scrie dezinvolt despre religie, ca un bun cunoscător al marilor religii ale lumii, despre chestiuni filosofice, cunoscând bine doctrinele filosofice fundamentale și pe marii filosofi, despre chestiuni literare, ca un cunoscător bine informat asupra literaturii și a scriitorilor români și străini semnificativi, despre artă, atunci când cunoaște bine aspectele la care se referă, în fine, scrie cu metodă și bine informat despre aspecte și fenomene care se petrec în lumea de astăzi, inclusiv în realitatea românească a momentului.

Stan V. Cristea, Iulian Chivu. Ființarea ca diferență
în revista *Caligraf*, an XX, nr.218, iulie 2020, p.3.

Als Mitarbeiter der rumänisch-deutschen Zeitschrift AGERO aus Stuttgart, woher auch der Untertitel dieser Arbeit stammt, gibt Iulian Chivu der gesamten Zeitschrift eine besondere Note sowohl mit den bearbeiteten Themen als auch durch seinen prägnanten Stil, der die Idee hervorhebt. In dieser neuen Arbeit, sammelt der Autor in drei Kapiteln ethnologische und ethnosophische Essays und Artikel, in denen er sein Anliegen und seine Beobachtungen fortführt, die an Konstanten der rumänischen Ethnologie gebunden sind und sich an den jungen rumänischen Ethnologen - im Geist der westlichen Forschungen - neu orientieren. Er führt sein Anliegen aus *Semioză și deictica semnului*¹ in einigen Themen fort, die sich an der Grenze der ethnologischen Linguistik bewegen (siehe Kapitel *Verba dicendi*), um sich anschließend (im Kapitel *Nefericirile gândului*²) in vierzehn Essays in genauso viele Probleme zu lancieren, die das Denken über die Idee an sich betreffen.

[Colaborator al revistei româno-germane AGERO din Stuttgart, de unde și subtitlul acestei lucrări, I. C. face o notă aparte în sumarul revistei și prin temele abordate și prin stilul lui concis, cu precădere pe idee. În această nouă lucrare, autorul adună, distribuindu-le pe trei capitole, eseuri și articole de etnologie și etnosofie în care își continuă preocupările și observațiile legate de constante ale etnologiei românești și reorientări ale tinerilor etnologi români în spiritul cercetărilor occidentale, continuă preocupările din *Semioză și deictica semnului* în câteva teme de la granița etnologiei lingvistice (cap. *Verba dicendi*), ca mai apoi (cap. *Nefericirile gândului*), în 14 eseuri, să se lanseze în tot atâtea probleme ale cugetării de largă respirație ideatică.]

Mankann ebenfalls Iulian Chivus Öffnung zur Meta-Ethik erkennen, die im Grunde genommen eine praktische Philosophie ist, die uns der Autor indirekt vorschlägt. Sie rührt her von der

¹ *Semiotologie und Deixis des Zeichens*

² *Das Unglück des Gedankens*

aufmerksamen Überlegung des Psychologen über die (Inter-) Aktion des Individuums („Handeln“), ist vielmehr beschreibend als theologisch.

Die Reflexion des Autors baut auf die entwickelte Vernunft und Logik der Vertreter der deutschen Schule im Laufe der letzten zwei Jahrhunderte. Ich beziehe mich hier insbesondere auf Kant und Hegel („Reflexions-Philosophie“), aber auch auf Heideggers oder Husserls Phänomenologie. I. C. philosophische Methode ist analytisch, kritisch und akribisch, was typische Eigenschaften der Philosophie Heideggers sind, die wie jede andere moderne Philosophie der Moral, konkrete Antworten anbietet für die ewig gegenwärtigen Fragen Kants: „Was soll ich tun?“ (in Bezug zum ethischen Aspekt), oder „Was kann ich wissen?“ (der gnoseologische Aspekt).

[Perceptibilă este de asemenea deschiderea lui I.C. către meta-etică, în fond o filosofie practică ce ni se propune indirect de către autor. Ea descinde din reflecția atentă a psihologului asupra (inter)-acțiunii individului („Handeln“), având un evident caracter descriptiv, nicidecum teologic. Reflecția autorului se bazează pe rațiune și pe logica dezvoltată de reprezentanții școlii germane în decursul ultimelor două secole, referindu-mă aici în special la Kant și Hegel („Reflexions-Philosophie“), dar și fenomenologia lui Heidegger ori Husserl. Metoda folosită de I.C. este analitică, critică și acribică, atribute tipice ale filosofiei heideggeriene care, ca și în cazul oricărei filosofii moderne a moralei, oferă răspunsuri concrete la veșnic actualele întrebări kantiane: „was soll ich tun?“ (ce aş putea să fac ? – privitor la aspectul etic), sau „was kann ich wissen?“ (ce pot ști cu adevărat ? – aspectul gnoseologic)].

Lucian Hetco, *Spiritul Pendulator,*
Eseurile de la Stuttgart I,
Nachwort/ Postafața

Făcând pasul de la etnologie la etnosofie și de la lingvistică la decantarea viziunilor asupra lumii, așa cum se reflectă ele în limbă, Iulian Chivu ne oferă un text ce pare a proba că (odată cu densitatea fondului și alura lui gravă, academică) avem a face, la drept vorbind, cu elemente de filosofia culturii ce pot fi armonizate cu dezinvoltura eseistică a expresiei. [...] Cele trei mari secțiuni ale volumului (*Nefericirile gândului*, *Verba dicendi* și *Etnologie, etnosofie*) se ordonează în scurte enunțuri eseistice, scrise cu un condei exersat, atent la nuanțe și capabil să se strecoare prin jocul ideilor și al citatelor, adesea cu nonșalanța unui bun ziarist, ori să jongleze cu concepte și terminologii (puse în paralel cu cele din sursele bibliografice). Cu un cuvânt, deși textul este înțesat de afirmații, de concluzii și formulări, vizând zonele abstracte ale gândirii filosofice, el se citește fluent, pentru că autorul deține arta exprimării alerte și știe să-și stăpânească exuberanța limbajului. Filolog ca formație, Iulian Chivu a reușit să grefeze, printr-o apreciabilă capacitate de asimilare, fondului său inițial (interesul pentru mecanismele de funcționare a limbajului, pe de o parte, înclinația de a scruta tainele creației populare, pe de alta) o sumă de enunțuri și perspective analitice, specifice altor științe, conexe sau nu. Potrivit viziunii lui W. von Humboldt, evocat de mai multe ori, limba unui grup etnic înglobează viziunea acestuia asupra lumii: "nimic nu poate fi exclus din limbă, pentru că ea conține totul", glosează, după învățatul german, Iulian Chivu. Așa încât, cunoscând limba unui popor, ajungi, continuă el, în orizonturile spiritualității sale, ori constăți că "Formula operei folclorice... este prima fabrică a identităților naționale" (v. eseul *Spiritul pendulator*, p.39).

Olimpia Berca, în volumul *Departa de centru, aproape de centru*, Ed. Mirton, Timișoara, 2012, p 105-109.

...*Spiritul pendular*, având ca subtitlu "Eseurile de la Stuttgart", cuprinde, în cele trei capitole, eseuri și articole publicate în revista

on-line româno-germană "Agero-Stuttgart", volumul fiind prefațat de redactorul-șef al acesteia, poetul și eseistul Lucian Hetco [...]

Multe sunt temele eseurilor în discuție, însă interesantă este dicțiunea ideilor, acel farmec al enunțului și formulării memorabile, ușurința de a desena concepte și idei, în mod conex și interdisciplinar. Iată, spre exemplu, eseurile despre "miturile actualizării", despre "tristetea metafizică a desăvârșirii" ori despre "consensualizările derizoriului" și "punerea la punct" [...] *Illuminarea lui Charmides sau conceptualizarea maieutică* (și aceasta pendulând între general și particular) este un admirabil excurs de filosofie platoniciană, în care Socrate va prefera, ca mai apoi un Blaise Pascal, nu Adevărul ci căutarea, descoperirea, ca metodă, a acestuia. *Verba dicendi*, fixându-se asupra raporturilor dintre gândire și limbaj, cuprinde eseuri referitoare la "simțul" și "spiritul" limbii. Autorul scrie despre o "gramatică a personalității" (*Diatezele eului*), despre "reflexivul dinamic" și cel "opozabil", despre "proiecția pronominală în axiologii eticii" sau despre "în-de-sinea sau profunzimile monologisticii" [...] Vocația de filolog a etnosofului Iulian Chivu, floretist de idei și concepte surprinzător și digresionist, se fixează asupra mecanismelor de funcționare a limbajului și pe specificul rostirii, pe considerentul humboldian că "nimic nu poate fi exclus din limbă, pentru că ea conține totul". Sau, cu alte cuvinte, această remarcă, dincolo de lucrurile normative și explicative: "Limbajul dă satisfacții când codului, când gândului, iar spiritul se lasă ispitit când de zicerea surprinzătoare, când de profunzimea cugetării." Și încă: "Etnologia lingvistică încă nu a făcut toate conexiunile între determinanta istorică, cea geografică, cea etnogenetică și psihologia aplicată..." De unde se vede fervoarea celui ce analizase în altă carte paremiologia românească (*Homo moralis*) și nonconformismul unui spirit în explorarea de noi semnificații, sensuri, idei ale limbajului...

Z. Cârlogea; *Spiritul pendulator. Eseurile de la Stuttgart*;

<https://croniciliterare.wordpress.com/about/09-septembrie-2011/>
și revista AGERO/ 2011

Fie că își exprimă opțiunea pentru existența de tipul $f(x)$, refuzând a fi „pacientul desăvârșit al excesului de clasificări” (pp.38-43), fie că scrie „despre ființa care își excede” (avându-l aproape pe discipolul vienez al lui Freud, Otto Rank) sau despre „ordinea metafizică și efectivitatea ecstatică”, ca și despre trecerea de la *intra-* spre *trans-* (ca „prag” și „hotar”) ori despre alte aspecte „de fundament, nu de esență” ale ființării, eseistul se dovedește nu numai un pasionat comentator, dar și o conștiință cu opțiuni clare, epistemo-axiologice și logico-estetice. De aici ideea de a reflecta pe marginea îngrijorătorului fenomen al „ignoranței” (*De stultitia*), destul de productiv și fără prea mari posibilități de îngrădire! Pornind de la cartea Belindei Cannone, autorul distinge, sprijinindu-se și pe citate din gânditori iluștri, mai multe tipuri de „prostie”, raportate la rândul lor fie la „inteligentă”, fie la „normalitate”. Eseul cu pricina este, de fapt, cel care dă titlul cărții, de unde și un anumit spirit critic prin care se radiografiază „legitimitatea solemnă” a ignoranței cu care aceasta „se pretinde a fi luată în seamă și ca fapt de rațiune și ca rațiune de fapt”. Și pentru a înțelege cât de autarhică este această „solemnitate”, autorul nu ezită să amintească, pe urmele lui Constantin Noica, despre un anumit „lăutărism românesc”, foarte prolific și care tinde să-și construiască „propria axiologie”.

(Zenovie Cărlugea, „Solemnitatea ignoranței” de Iulian Chivu, în *Portal-Măiastra*, an IX, nr.4/37/2013, p.12)

În partea a doua, *Verba dicendi*, ce pare miezul cărți, Iulian Chivu constrânge informația spre particularizarea demonstrației. Se apleacă asupra gânditorilor în domeniul filosofiei limbajului, de la Platon la Wittgenstein, de la Ernst Cassirer și R. Carnap la Umberto Eco și R. Jakobson – neuitând de Croce sau chiar de Hölderlin – până la Paul Ricoeur, Noam Chomski cu gramatica generativă, Nietzsche zarathustrianul și Jung cu psihanaliza și tipurile psihologice, sau amețitorul șir de semioticieni și analiști

ai semanticii și morfologiei limbii. Dar pentru el, lucrarea lui Wilhelm von Humboldt, *Über die Verschiedenheit des menschlichen Sprachbaues und ihren Einfluss auf die geistige Entwicklung des Menschengeschlechts* (de fapt, o introducere a amplei lucrări, *Kawi-Sprache*, scrisă între 1830-1835 și publicată, în 1836, de fratele său, Alexander; *Despre diversitatea structurală a limbilor și influența ei asupra dezvoltării spirituale a umanității*, trad. Ed. Humanitas, Buc., 2008), constituie piatra din unghi a demonstrației ce duce spre gramatica firii. Aceasta este opera fundamentală de filosofie a limbajului, ce face din lingvistică știință și o aduce în domeniul antropologiei: “Nimic în natura intimă a omului nu este atât de adânc, atât de fin sau atât de cuprinzător, încât să nu răzbată în tărâmul limbajului și să nu fie hrănit de acesta.” Cartea *Spiritul pendulator* este o probă a științei etnosofiei ce se constituie într-o zonă a interdisciplinarităților. Strângând analitic informații și teorii filosofice dispersate asupra spiritului și cuvântului și așezându-le sintetic sub un numitor comun, al etnicității, Iulian Chivu reușește să le constrângă spre o etnolingvistică, cu corolarul, *gramatica firii*. Imensa informație urmează traseele energetice ale demonstrației și, fapt îmbucurător pentru spiritul creator, degajă subsolul paginii.

Scrisă cu rigoare, cartea poartă și o dimensiune polemică, atât prin profunzime, cât și ca sens și semnificație, față de generația spontanee de teorii și practici perfide ce pun gândul în situații nefericite și spiritul să se răsucescă viclean spre realizarea de sine. Mai mult, nici nu se putea să nu apară o carte despre etnicitatea ființei din aceleași locuri din care s-a născut basmul *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*, ce a dat temei și substanță cu aproape un veac și jumătate în urmă sfinței obsesii a lui Eminescu privind geniul poporului român ca simbolic întruchipat de “omul pururea tânăr”, al acestui basm. “Rimările” vin tocmai pentru a nu opri ceasul spre a scăpa de teroarea timpului.

Dumitru Velea, *Iulian Chivu și gramatica firii*
în *Vatra veche*, an II, nr.9/21, sept. 2010, p.50-52;
vol. *Pragul de jos*, vol:I *Trepte și căi*, Ed. Sitech, 2011, p.140-145